

**REPowerEU: DAHA UYGUN
FİYATLI, GÜVENLİ VE
SÜRDÜRÜLEBİLİR ENERJİ
İÇİN ORTAK AVRUPA EYLEMİ
(AB KOMİSYONU)**

Elder

I. GİRİŞ:

Ukrayna'nın Rusya tarafından işgal edilmesinin ardından, temiz enerjiye hızlı bir geçiş argümanı hiç bu kadar güçlü ve net olmamıştır. AB, gaz tüketiminin %90'ını ithal etmekte, Rusya AB'nin toplam gaz tüketiminin %40'ından fazlasını sağlamaktadır. AB petrol ithalatının %27'si ve kömür ithalatının %46'sı da yine Rusya tarafından karşılanmaktadır.

Yeşil dönüşümün hızlandırılması, emisyonları düşürecek, ithal fosil yakıtlara bağımlılığı azaltacak ve fiyat artışlarına karşı koruma sağlayacaktır. Artan fosil yakıt fiyatları, toplam gelirlerinin büyük bir kısmını enerji faturalarına harcayan, enerji-fakiri veya kırılgan hane tüketicilerini özellikle sert bir şekilde etkileyerek AB'deki ayrılık ve eşitsizlikleri şiddetlendirmektedir. Bilhassa enerji yoğun endüstriler olmak üzere işletmeler ve tarım-gıda sektörü artan üretim maliyetleriyle karşı karşıyadır.

Çok yüksek enerji fiyatları ekonomiye zarar vermektedir. Avrupa Merkez Bankası, işgalden önce enerji fiyat şoklarının 2022'de GSYİH büyümesini yaklaşık yüzde 0,5 oranında azaltacağı tahmininde bulunmuştur. Enerji, ulaşım ve gıda fiyatlarının eş zamanlı yükselmesi, yoksulluk riski altındaki düşük gelirli haneler üzerindeki baskıyı artıracaktır.

Mevcut acil duruma yanıt vermek için Komisyon, gaz fiyatlarının elektrik fiyatlarındaki bulaşıcı etkisini sınırlamak üzere, geçici tavan fiyatı uygulaması gibi tüm olası acil durum önlemi seçeneklerini inceleyecektir. **Komisyon ayrıca, düşük maliyetli enerjinin faydalarından yararlanmak amacıyla, elektrik piyasası tasarımını optimize etme seçeneklerini değerlendirecektir.**

II. ACİL DURUMUN GİDERİLMESİ

1. PERAKENDE FİYATLARININ İNDİRİLMESİ VE KORUMASIZ ŞİRKETLERİN DESTEKLENMESİ:

Komisyon, tüketicileri ve ekonomimizi korumaya yardımcı olmak için fiyat düzenlemesi ve transfer mekanizmalarının mümkün olduğunu onaylamaktadır.

- Yönerge, Üye Devletlerin mevcut istisnai koşullarda haneler ve mikro işletmeler için perakende fiyatları belirlemesine izin vermektedir.
- AB Devlet yardımı kuralları, Üye Devletlere, yüksek enerji fiyatlarından etkilenen şirketlere ve çiftçilere kısa vadede rahatlama sağlayacak**

yardımlar ile orta-uzun vadede enerji fiyatlarındaki dalgalanmalara maruziyetlerini azaltmaya yardımcı olma seçenekleri sunmaktadır

- Tarım sektöründe, Devlet yardımı kuralları, sürdürülebilir enerjide yatırım yardımına izin vermektedir.** Bu kuralların süregelen değerlendirmelerinde, Komisyonun kamuoyu istişaresi altındaki önerisi çiftçilere destek sağlama seçeneklerini genişletmektedir.

Bu tür acil durum önlemlerini finanse etmek için:

- Üye Devletler, beklenmedik kârlar üzerinde geçici vergi tedbirlerini değerlendirebilir.** Bu tür önlemler geriye dönük olmamalı, teknolojik olarak tarafsız olmalı ve elektrik üreticilerinin maliyetlerini karşılamalarına ve uzun vadeli piyasa ve karbon fiyat sinyallerini korumalarına izin vermelidir.
- Ek 2, bu araçların karşılaması gereken koşulları ortaya koymaktadır. **Üye Devletler ayrıca beklenenin üzerindeki ETS gelirlerini kullanabilir.** 1 Ocak 2021 - 28 Şubat 2022 tarihleri arasında, AB ETS istihkaklarının müzayedesinden elde edilen gelir yaklaşık 30 milyar Euro'yu bulmuştur.
- Uluslararası Enerji Ajansı'na göre, **yüksek gelirlere ilişkin bu tür mali önlemler, 2022'de 200 milyar Euro büyüklüğünde tutarın artan enerji faturalarını kısmen dengelemek üzere kullanılmasına imkan sağlayabilir.**

2. GELECEK KIŞA YETERLİ GAZ DEPOLANMASINI SAĞLAYARAK HAZIRLANMAK:

- Gaz depoları kış aylarında tüketilen gazın %25-30'unu karşılamaktadır. Üçüncü ülke kuruluşlarına ait tesislerde (örn: Gazprom) gaz depolama seviyelerinin özellikle düşük olduğu kanıtlanmıştır.
- Bu teklif, AB bölgesindeki mevcut depolama tesislerinin, her yıl 1 Ekim'e kadar kapasitelerinin en az %90'ının doldurulmasını gerektirecektir.
- Garantili yüksek doluluk seviyesine sahip olmanın arz güvenliği risklerine karşı sigorta değeri ve kışın fiyat düşürücü etkileri gibi faydaları depolamanın bulunduğu ülke ile sınırlı değildir. Ara bağlantılar tüm AB içinde kesintisiz enerji akışını sağlamak için esastır. Yeni altyapıya ihtiyaç varsa, bu alt yapılar hidrojen uyumlu olmalıdır.

- Mevcut jeopolitik ortamın ışığında, Komisyon, bu yasal teklifin gaz depolamayı bir **kritik altyapı** olarak tanımlayacağını ve **gaz altyapısı sahipliği risklerinin** üstesinden gelmek için hükümler getireceğini öngörmektedir. Üye Devletler, düzenleyici makamdan veya Üye Devlet tarafından atanan başka bir yetkili makamdan, üçüncü bir ülkeden bir kişi veya kişilerin sahipliğinin arz güvenliğini riske atmadığını tasdiklemesini talep etmek zorunda kalacaklardır.
- Yeniden doldurmayı/yedeklemeyi teşvik etmek için, Üye Devletler, ABIA Madde 107(3) (c) kapsamında tedarikçilere örneğin garantiler şeklinde (**'fark için iki yönlü sözleşme'**) yardım sağlayabilir.
- Komisyon, örneğin ortak satın alma, sipariş toplama ve kaynakları eşleştirme yoluyla **yeniden doldurma/yedekleme işlemlerini koordine edebilir**.
- Gazprom olağandışı bir iş davranışı sergilemektedir. AB'de Gazprom tarafından işletilen depoların ortalama doluluk seviyesi yaklaşık %16 iken Gazprom dışında kalan depoların ortalama doluluk seviyesi ise %44'dur.
- AB, Ukrayna, Moldova ve Gürcistan için gerektiğince güvenilir ve sürdürülebilir enerji sağlamak üzere desteğe hazırdır. Ukrayna ve Moldova elektrik şebekelerinin kıta Avrupası şebekesi ile acil durum senkronizasyonunu sağlamaya yönelik devam eden çaba, bu taahhüdün açık bir göstergesidir.

III. REPOWER EU: RUSYA FOSİL YAKITLARINA BAĞIMLILIĞIMIZI SONLANDIRMAK

1. GAZ KAYNAKLARININ ÇEŞİTLENDİRİLMESİ:

Rusya dışındaki tedarikçilerden daha yüksek LNG ithalatı, boru hattı yoluyla ithalat, daha yüksek biyometan ve hidrojen seviyeleri kullanılarak çeşitlendirilebilir.

- Portekiz-İspanya-Fransa ve Bulgaristan-Yunanistan arasındaki kritik bağlantılar gibi, Enerjide iç pazarı tamamlayan ve sınır ötesi boyutu güçlü projelere ayrıcalık tanınmalıdır.
- AB, yıllık bazda 50 milyar metreküp daha fazla LNG (örneğin Katar, ABD, Mısır, Batı Afrika) ithal edebilir. Boru kaynaklarının çeşitlendirilmesi (örneğin Azerbaycan, Cezayir, Norveç) Rus gazı ithalatında yıllık 10 milyar metreküplük bir tasarruf sağlayabilir.

- Biyometan için öngörülen Fit for 55 (55'e uyum) paketi hedefinin iki katına çıkarılması, 2030 yılına kadar yılda 35 milyar metreküp üretime yol açacaktır.
- Fit for 55 kapsamında öngörülen 5,6 milyon tona ek 15 milyon ton yenilenebilir hidrojen, 2030 yılına kadar yılda 25-50 milyar metreküp ithal Rus gazının yerini alabilir.
- Ek olarak, Komisyon, Akdeniz Yeşil Hidrojen Ortaklığı ile başlayarak AB çevresinde yenilenebilir hidrojen üretimi ve taşımacılığına ilişkin pilot projeleri destekleyecektir.

2. FOSİL YAKIT KAYNAKLARINA BAĞIMLILIĞIN AZALTILMASI:

Evler, binalar ve endüstri ile güç sistemi düzeyinde enerji verimliliği kazanımlarını artırarak, yenilenebilir enerji payını yükselterek ve altyapı darboğazlarını ele alarak çeşitlendirilebilir.

- Fit for 55, AB'nin fotovoltaik ve rüzgar kapasitelerinin 2025 yılına kadar ikiye katlanmasını ve 2030 yılına kadar üç katına çıkarılmasını, böylelikle 2030 yılına kadar yıllık gaz tüketiminde 170 milyar metreküp tasarruf edilmesini öngörmektedir.
- AB, bu dönemin ilk yarısında planlanan yıllık ısı pompası uygulama hızını iki katına çıkararak, önümüzdeki beş yıl içinde kurulu 10 milyon ısı pompasına ulaşacaktır. Bu, haneler tarafından kurulan her 10 milyon ısı pompası için 12 milyar metreküp tasarruf sağlayacaktır.
- Yenilenebilir enerji projelerinin hayata geçmesinin hızlandırılmasının ön koşulu, izinlerin basitleştirilmesi ve kısaltılmasıdır.
- Komisyon ve AYB Grubu, Avrupa'da enerji satın alma anlaşmalarının (PPAs) geliştirilmesini teşvik etmek için en uygun finansman mekanizmalarını 2022'de sonuçlandıracaktır.

IV. SONUÇ

- Başlıca hedefler: Enerji kaynaklarının çeşitlendirilmesi, yenilenebilir enerjiye geçişin hızlandırılması ve enerji verimliliğinin artırılması.
- Bu, Rus gazı ithalatının ve fosil yakıtlara bağımlılığın aşamalı olarak sonlandırılmasını hızlandıracak ve AB'nin yeşil geçişini öne çekerek orta vadede fiyat şoklarına karşı en iyi korunmayı sağlayacaktır.
- Daha yüksek arz güvenliğine duyulan ihtiyaç, Avrupa Yeşil Mutabakat hedeflerine yeni bir ivme kazandırmaktadır.

Elder

Adres : Mustafa Kemal Mah. Eskişehir Yolu 9. km No: 266 Tepe Prime A Blok 3. Kat, D: 37-38 Çankaya / Ankara
Telefon : +90 312 285 11 35 – 36
Faks : +90 312 285 11 26
E-posta : info@elder.org.tr

www.elder.org.tr

Elderbilgi

ELDER